

Informacja o procedurze przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych naruszenia prawa i podejmowania działań następczych w Krajowej Informacji Skarbowej

Podstawa prawna: ustawa z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. 928) [dalej: ustawa].

Zgłoszenie zewnętrzne należy kierować do organów publicznych właściwych do podjęcia działań następczych. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej [dalej: Dyrektor KIS] nie jest organem publicznym właściwym do podejmowania działań następczych, m.in. w zakresie wszczęcia kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej, przeprowadzenia czynności sprawdzających, wykonywania audytów podmiotów zewnętrznych.

Informacje ogólne dotyczące zgłoszeń zewnętrznych naruszenia prawa w KIS

- I. **Sygnalista:** osoba fizyczna zgłaszająca informację o naruszeniu prawa, o którym dowiedziała się w związku z pracą w KIS lub na rzecz KIS. Sygnalista nie jest przypadkowym świadkiem zdarzenia, ale zauważa naruszenie prawa w kontekście związanym z pracą, zgłasza naruszenie prawa w dobrej wierze i w interesie publicznym. Sygnalistą może być pracownik, w tym osoba świadcząca pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej, były pracownik, kandydat do pracy, stażysta, praktykant, wolontariusz, kontrahent (wykonawca, zleceniobiorca).
- II. **Naruszenie prawa:** działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące:
 1. korupcji;
 2. zamówień publicznych;
 3. usług, produktów i rynków finansowych;
 4. przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
 5. bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
 6. bezpieczeństwa transportu;
 7. ochrony środowiska;
 8. ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
 9. bezpieczeństwa żywności i pasz;
 10. zdrowia i dobrostanu zwierząt;
 11. zdrowia publicznego;
 12. ochrony konsumentów;
 13. ochrony prywatności i danych osobowych;
 14. bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
 15. interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
 16. rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
 17. konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela - występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z ww. dziedzinami.

Dyrektor KIS nie przyjmuje anonimowych zgłoszeń o naruszeniu prawa. Zgłoszenia anonimowe nie będą rozpatrywane w trybie ustawy i zgodnie z *Procedurą*. Osobie anonimowej zgłaszającej naruszenie prawa nie będzie przysługiwał status sygnalisty, w tym ochrona i prawa, którym podlega sygnalista.

III. Kanały dokonania zgłoszenia zewnętrznego naruszenia prawa w KIS:

1. pisemnie w dwóch kopertach:
 - **wewnętrzna** z adnotacją „do rąk własnych KWW – nie otwierać”;
 - **zewnętrzna** adresowana do: „Krajowa Informacja Skarbowa, ul Warszawska 5, 43-300 Bielsko-Biała”;
2. elektronicznie za pośrednictwem dedykowanego adresu email:
sygnalista.kis@mf.gov.pl;
3. ustnie, po uprzednio zgłoszonym wniosku o bezpośrednie spotkanie. Wniosek należy przekazać elektronicznie lub pisemnie w sposób określony w pkt 1 i pkt 2 lub ustnie pod numerem telefonu 32 783 24 44. W terminie 14 dni od dnia zgłoszenia osoba upoważniona zorganizuje spotkanie, w celu przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego naruszenia prawa.

Dyrektor KIS nie przyjmuje zgłoszeń telefonicznych. Ogólne informacje dotyczące obsługi zgłoszeń zewnętrznych można uzyskać pod numerem telefonu 32 783 24 44. Zgłoszenia można dokonać na formularzu zgłoszenia naruszenia prawa.

IV. Warunki objęcia sygnalisty ochroną

Sygnalista podlega ochronie od chwili dokonania zgłoszenia, pod warunkiem że:

- miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia oraz
- stanowi informację o naruszeniu prawa.

Sygnalista korzysta z ochrony, gdy działa w dobrej wierze, w interesie publicznym i jest przekonany, że posiadana przez niego informacja o naruszeniu prawa nie jest tylko np. nieuzasadnioną plotką, pogłoską.

V. Tryb postępowania ze zgłoszeniem zewnętrznym

Zgłoszenia zewnętrzne przyjmuje Rzecznik Praw Obywatelskich albo organ publiczny właściwy do podjęcia działań następczych. Dyrektor KIS, jako jeden z organów publicznych, przyjmuje zgłoszenia zewnętrzne o naruszeniu prawa **tylko w zakresie związanym ze swoją działalnością** [art. 22 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej].

Do zadań Dyrektora KIS należy:

1. zapewnianie jednolitej i powszechnie dostępnej informacji podatkowej i celnej, w tym jej przetwarzanie i udostępnianie;
2. prowadzenie spraw dotyczących interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego;
3. prowadzenie spraw dotyczących wiążących informacji stawkowych, wiążących informacji akcyzowych, wiążących informacji taryfowych i wiążących informacji o pochodzeniu;
4. prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przepisów prawa podatkowego i celnego;
5. realizacja polityki kadrowej i szkoleniowej w KIS;
6. identyfikowanie obszarów zagrożeń mogących mieć wpływ na prawidłowość wykonywania obowiązków podatkowych i celnych;
7. wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

Zgłoszenia zewnętrzne obsługują wyłącznie osoby upoważnione przez Dyrektora KIS. Każde zgłoszenie podlega weryfikacji. W ramach weryfikacji zgłoszenia osoba upoważniona ustala czy zgłoszenie zewnętrzne dotyczy naruszenia prawa i jest związane z zakresem działania Dyrektora KIS oraz dokonywane jest w kontekście związanym z pracą w KIS lub na rzecz KIS.

Osoba upoważniona rejestruje zgłoszenie zewnętrzne w rejestrze zgłoszeń zewnętrznych. W terminie 7 dni od dnia przyjęcia zgłoszenia, potwierdza sygnaliście przyjęcie zgłoszenia, chyba że sygnalista wystąpił z wyraźnie odmiennym wnioskiem w tym zakresie, albo są uzasadnione podstawy sądzić, że potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia zagroziłoby ochronie poufności tożsamości sygnalisty. W przypadku, gdy sygnalista dokonuje ustnego zgłoszenia naruszenia prawa, osoba upoważniona potwierdza przyjęcie zgłoszenia podczas bezpośredniego spotkania. Sygnalista nie otrzyma potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia, jeśli nie poda adresu do kontaktu.

W przypadku, gdy zgłoszenie o naruszeniu prawa nie dotyczy zakresu działania Dyrektora KIS, osoba upoważniona ustala organ publiczny właściwy do podjęcia działań następnych i w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia, a w uzasadnionych przypadkach w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia, przekazuje je do tego organu publicznego właściwego do podjęcia działań następnych, o czym informuje sygnalistę.

W przypadku, gdy zgłoszenie zewnętrzne nie dotyczy naruszenia prawa, osoba upoważniona odstępuje od jego przekazania, o czym informuje sygnalistę i przekazuje ustalenia ze wstępnej weryfikacji zgłoszenia oraz, o ile to możliwe wskazuje inny, określony w odrębnych przepisach tryb postępowania ze zgłoszeniem np. wniesienie powództwa cywilnego, skargi do sądu, skargi, wniosku, petycji. Sygnalista nie otrzyma informacji o odstąpieniu od przekazania zgłoszenia, jeśli nie poda adresu do kontaktu.

W efekcie rozpatrzenia zgłoszenia osoba upoważniona podejmuje działania następne. W przypadku, gdy sprawa była już przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia zewnętrznego przez tego samego lub innego sygnalistę, a w zgłoszeniu nie zawarto nowych, istotnych informacji, osoba upoważniona odstępuje od podejmowania działań następnych, o czym informuje sygnalistę, w tym w uzasadnieniu wskazuje przyczynę tego odstąpienia. Sygnalista nie otrzyma informacji o odstąpieniu od podejmowania działań następnych, jeśli nie poda adresu do kontaktu. W przypadku kolejnego zgłoszenia, pozostawia je bez rozpoznania i nie informuje sygnalisty. W przypadku, gdy zgłoszenie nie dotyczy naruszenia prawa, brak jest wystarczającego uprawdopodobnienia wystąpienia naruszenia prawa czy też naruszenie prawa miało wyraźnie niewielką wagę, osoba upoważniona nie podejmuje dalszych działań następnych.

VI. Informacja zwrotna

Osoba upoważniona przekazuje sygnaliście informację zwrotną, w terminie 3 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego, a w uzasadnionych przypadkach w terminie nieprzekraczającym 6 miesięcy. O wydłużeniu terminu do 6 miesięcy sygnalista zostanie poinformowany. Sygnalista otrzymuje również informację o ostatecznym wyniku postępowań wyjaśniających. Sygnalista nie otrzyma informacji zwrotnej oraz informacji o ostatecznym wyniku postępowań wszczętych na skutek zgłoszenia zewnętrznego, jeśli nie poda adresu do kontaktu.

Informacja zwrotna to dokument podsumowujący, zawierający kluczowe dla rozstrzygnięcia sprawy informacje na temat planowanych lub podjętych działań następnych i powodów takich działań.

VII. Zasady poufności zgłoszeń zewnętrznych

Przyjęte w KIS środki organizacyjne i techniczne:

- uniemożliwiają uzyskanie dostępu do informacji objętych zgłoszeniem nieupoważnionym osobom;
- zapewniają ochronę poufności tożsamości sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie;
- zapewniają, że do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowania działań następnych są dopuszczone wyłącznie osoby upoważnione, które są zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy oraz do wykorzystywania informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa wyłącznie w celu podjęcia działań następnych.

Ochrona poufności dotyczy informacji, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość takich osób.

VIII. Zasady przetwarzania danych osobowych

1. Dane osobowe sygnalisty nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom, chyba, że za jego wyraźną zgodą. Osoby upoważnione w KIS są zobowiązane do zachowania danych osobowych sygnalisty w poufności, w tym również po ustaniu stosunku pracy.
2. Wyjątki od zasady zachowania tożsamości sygnalisty w poufności:
 - sygnalista wyraża wyraźną zgodę na ujawnienie swojej tożsamości, albo
 - obowiązek ujawnienia tożsamości sygnalisty wynika z przepisów prawa w związku z prowadzonymi przez organy publiczne postępowaniami wyjaśniającymi, przygotowawczymi lub sądowymi. Ujawnienie jest konieczne i proporcjonalne, np. w celu zagwarantowania prawa do obrony przysługującego osobie, której dotyczy zgłoszenie. Osoba upoważniona zawiadamia sygnalistę, przed ujawnieniem jego tożsamości, o tym ujawnieniu oraz wyjaśnia powody tego ujawnienia, z wyjątkiem sytuacji, gdy takie powiadomienie zagrozi prowadzonemu postępowaniu wyjaśniającemu, przygotowawczemu lub sądowemu.
3. Przetwarzanie danych osobowych w związku ze zgłoszeniem naruszenia prawa dokonuje się zgodnie z art. 5 RODO (rozporządzenie 2016/679), w szczególności: z zasadą zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości oraz zasadą minimalizacji danych, w zakresie niezbędnym do weryfikacji zgłoszenia i podjęcia ewentualnych działań następnych.
4. Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpatrzenia zgłoszenia nie są zbierane. W razie przypadkowego zebrania są usuwane w terminie 14 dni, od ustalenia, że nie mają one znaczenia dla sprawy.
5. Osoba, której zgłoszenie dotyczy, jak również osoba trzecia podana w zgłoszeniu, ze względu na ochronę tożsamości sygnalisty, nie otrzyma informacji o źródle pozyskania jej danych osobowych, za wyjątkiem sytuacji gdy:
 - sygnalista wyraźnie się zgodzi na ujawnienie swojej tożsamości, albo
 - nie spełnia warunków do objęcia ochroną przed działaniami odwetowymi.

W przypadku, gdy sygnalista zdecyduje się na ujawnienie swojej tożsamości (z własnej inicjatywy) i wyrazi na to wyraźną zgodę:

- w klauzuli informacyjnej (art. 14 RODO) skierowanej do osoby, której dane dotyczą (np. osoby, której dotyczy zgłoszenie, osoby trzeciej) - administrator wskaże źródło pochodzenia danych osobowych od sygnalisty;
 - w przypadku realizacji przez osobę, której dane dotyczą, prawa dostępu do swoich danych (art. 15 RODO) – administrator poda źródło ich pochodzenia od sygnalisty.
6. Dane osobowe są przechowywane przez okres 3 lat. Po upływie tego czasu są usuwane. Okres 3 lat rozpoczyna bieg po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym odpowiednio:
- przekazano zgłoszenie zewnętrzne do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następnych, lub
 - zakończono działania następne, lub
 - zakończono postępowania zainicjowane tymi działaniami.
7. Dokumenty zawierające dane osobowe związane ze zgłoszeniem nie podlegają archiwizacji. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy stanowią część akt postępowań przygotowawczych lub spraw sądowych lub sądowoadministracyjnych.
8. Informacja o przetwarzaniu danych osobowych sygnalisty jest dostępna w zakładce *Załatwianie spraw/Zgłoś nieprawidłowość*. Klauzula RODO zostanie przekazana przy pierwszym kontakcie z sygnalistą wraz z potwierdzeniem przyjęcia zgłoszenia. W przypadku:
- bezpośredniego spotkania z sygnalistą, osoba upoważniona przekaze klauzulę RODO podczas tego spotkania,
 - skorzystania przez sygnalistę ze wzoru formularza zgłoszenia dostępnego na stronie internetowej BIP KIS, obowiązek informacyjny zostanie spełniony poprzez zamieszczenie klauzuli RODO jako załącznik do niego,
 - skorzystania przez sygnalistę z e-maila: sygnalista.kis@mf.gov.pl – klauzula RODO jest podlinkowana w stopce e-maila.
9. W przypadku zbierania danych od osoby, której dane dotyczą, administrator podczas pozyskiwania danych osobowych podaje:
- tożsamość i dane kontaktowe administratora;
 - dane kontaktowe inspektora ochrony danych;
 - cel przetwarzania danych i podstawę prawną przetwarzania;
 - informację o odbiorcach danych osobowych lub kategoriach odbiorców;
 - okres przechowywania danych osobowych;
 - informację o prawach osoby, której dane dotyczą, tj. prawo do cofnięcia zgody na ujawnienie tożsamości, prawo dostępu do danych osobowych, prawo do sprostowania danych osobowych, prawo żądania ograniczenia przetwarzania danych, prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego;
 - informację o dobrowolności lub obowiązku podania danych osobowych;
 - informację o zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji i profilowaniu.
10. Przetwarzaniu podlegają co do zasady dane zwykłe – pozyskane w zgłoszeniu/w trakcie weryfikacji zgłoszenia. W procesie obsługi zgłoszeń nie przewiduje się przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych (tzw. danych wrażliwych), niemniej mogą pojawić się takie dane podane przez sygnalistę lub inną osobę związaną ze zgłoszeniem, np. informacja o przynależności do związków zawodowych, dane dotyczące zdrowia. W końcowym efekcie rozpatrywania zgłoszenia mogą pojawić się dane dotyczące wyroków skazujących oraz czynów zabronionych.

Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpatrywania zgłoszenia, nie są zbierane, a w przypadku ich zebrania osoba upoważniona w terminie 14 dni od dnia ustalenia, że nie mają znaczenia dla sprawy, usuwa te dane.

W przypadku, gdy w zgłoszeniu zawarto zarówno dane niezbędne do jego rozpatrzenia oraz dane, które nie mają znaczenia dla sprawy, osoba upoważniona dokonuje anonimizacji nadmiarowych danych. Informację o anonimizacji odnotowuje się w polu uwagi rejestru zgłoszeń zewnętrznych.

11. Dane osobowe w procesie obsługi zgłoszeń zewnętrznych:

- przetwarzane są zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane (zasada zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości);
- zbierane są w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami;
- są adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane (zasada minimalizacji danych);
- są prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane;
- przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane (zasada ograniczenia przechowywania);
- przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem (zasada integralności i poufności).

Kanały komunikacji z sygnalistą zapewniają kompletność, poufność i integralność danych, w tym ich zabezpieczenie przed dostępem osób nieupoważnionych oraz pozwalają na przechowywanie informacji w sposób trwały w celu umożliwienia prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawie dokonanego zgłoszenia naruszenia prawa. Dostęp do danych osobowych sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu (osoby pomagającej i powiązanej z sygnalistą) jest ograniczony do osób upoważnionych, zgodnie z zasadą wiedzy koniecznej (ograniczonego dostępu do informacji).

IX. Charakter działań następnych

Działania następne to działania podjęte przez organ publiczny w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia poprzez np. postępowanie wyjaśniające, wniesienie oskarżenia, działania podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury. Dyrektor KIS nie jest organem publicznym właściwym do podjęcia działań następnych w zakresie przeprowadzenia czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej, audytów podmiotów zewnętrznych. Organem publicznym właściwym do podjęcia działań następnych w zależności od rodzaju naruszenia prawa może być np. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej, Naczelnik Urzędu Skarbowego, Naczelnik Urzędu Celno-Skarbowego, Główny Inspektor Pracy, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Komendant policji, Prokurator.

X. Środki ochrony prawnej

Środkami ochrony prawnej sygnalisty są:

- zakaz działań odwetowych (np. zakaz rozwiązania umowy o pracę);
- odwrócony ciężar dowodu – ciężar udowodnienia, że podjęte działania nie są działaniem odwetowym spoczywa na organie;

- prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienia za dopuszczenie się wobec sygnalisty działań odwetowych;
- zakaz zrzeczenia się ochrony przysługującej na mocy ustawy o ochronie sygnalistów;
- sankcje karne;
- obowiązek zapewnienia poufności tożsamości sygnalisty;
- bezstronność osób upoważnionych do przyjmowania zgłoszeń i podejmowania działań następczych.

Za działania odwetowe nie są uznawane działania mające na celu usunięcie skutków naruszenia prawa, np. postępowania dyscyplinarne. Musi istnieć związek przyczynowy między zgłoszeniem a działaniem odwetowym.

Katalog ustawowych kar

Czynność zagrożona karą	Kwalifikacja	Sankcja
Dokonanie zgłoszenia, ze świadomością, że do naruszenia prawa nie doszło	Przestępstwo	Kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2
Utrudnianie, uniemożliwianie dokonania zgłoszenia	Przestępstwo	Kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Uwaga: stosowanie przemocy, groźby lub podstępu podlega karze pozbawienia wolności do 3 lat
Ujawnienie tożsamości sygnalisty/osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia/osoby powiązanej z sygnalistą	Przestępstwo	Kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku
Działania odwetowe wobec sygnalisty/osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia/osoby powiązanej z sygnalistą	Przestępstwo	Kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 2 lat Uwaga: działanie uporczywe podlega karze pozbawienia wolności do 3 lat

XI. Warunki ochrony przed ponoszeniem odpowiedzialności za naruszenie poufności

Sygnalista nie ponosi odpowiedzialności (np. odszkodowawczej, jeżeli w wyniku zgłoszenia zewnętrznego którego dokonał doszło do ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa). Dokonanie zgłoszenia nie może stanowić podstawy odpowiedzialności, w tym odpowiedzialności dyscyplinarnej lub odpowiedzialności za szkodę z tytułu naruszenia praw innych osób lub obowiązków określonych w przepisach prawa, w szczególności w przedmiocie zniesławienia, naruszenia dóbr osobistych, praw autorskich, ochrony danych osobowych oraz obowiązku zachowania tajemnicy, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa. Warunkiem koniecznym do nieponoszenia odpowiedzialności jest dobra wiara sygnalisty, czyli powinien mieć uzasadnione podstawy, by sądzić, że takie zgłoszenie jest niezbędne do tego, żeby ujawnić naruszenie prawa. W przypadku wszczęcia postępowania, o którym mowa powyżej sygnalista może wystąpić o umorzenie takiego postępowania.

Sygnalista nie może ponosić odpowiedzialności za uzyskanie informacji o naruszeniu prawa lub za uzyskanie dostępu do takich informacji. Warunkiem koniecznym jest ustalenie, że takie uzyskanie informacji lub dostęp do niej nie stanowią czynu zabronionego.

XII. Zachęta do skorzystania z procedury zgłoszeń wewnętrznych w KIS

Sygnalista może dokonać zgłoszenia zewnętrznego na warunkach określonych w ustawie. Mając na względzie dobro organizacji, w każdym przypadku, gdy naruszeniu prawa można skutecznie zaradzić w ramach struktury organizacyjnej KIS, Dyrektor KIS zachęca do dokonania zgłoszenia wewnętrznego. Dyrektor gwarantuje wsparcie ze strony osób przyjmujących zgłoszenia oraz zachowanie w poufności tożsamości sygnalisty. Dokonanie w pierwszej kolejności zgłoszenia wewnętrznego umożliwi szybszą reakcję, w przypadku, gdy do naruszenia dojdzie oraz natychmiastowe podjęcie działań zaradczych.

XIII. Rzecznik Praw Obywatelskich – dane kontaktowe

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa
<https://bip.brpo.gov.pl/pl> - zakładka Kontakt

Kanały dokonywania zgłoszenia zewnętrznego do Rzecznika Praw obywatelskich:

1. poprzez dedykowany formularz, który jest dostępny na stronie Zespołu do spraw Sygnalistów;
2. podczas konsultacji z pracownikiem z Zespołu do spraw Sygnalistów (po uprzedniej informacji od osoby chcącej dokonać zgłoszenia i umówieniu się na spotkanie);
3. pocztą tradycyjną;
4. dzwoniąc na infolinię obsługującą zgłoszenia zewnętrzne.

<https://bip.brpo.gov.pl/pl> - zakładka Sprawy ważne dla obywateli/Sygnaliści